

Marianne
Dijkshoorn

Maak je event
TOEGANKELIJK
voor iedereen

Fotografie: Asha Gaalman
Illustraties: The noun project (Corpus Delicti, Jens Tarning, Gan Khoon Lay,
Koen Voogd en Christopher Anderson)
Redactie: Marianne Miltenburg, Textwrite!
Ontwerp en opmaak: Rimke Bartels, Twin Media bv
Uitgever: Donald Suidman, BigBusinessPublishers
ISBN 9789491757655

1e druk, september 2018
www.bbpublishers.nl/toegankelijk

© Marianne Dijkshoorn

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde gegevensbestanden of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Voorwoord 6

Welkom 8

H1 Betere toegankelijkheid, winst voor iedereen! 11

H2 Toegankelijkheid 17

H3 Een rolstoeltoegankelijke basis 23

H4 Bejegening 37

H5 Communicatie vooraf aan het evenement 43

H6 Bereikbaarheid 51

H7 Tips voor het huren van evenementenlocaties 57

H8 Adviezen voor managers van evenementenlocaties 69

H9 Adviezen voor evenemententerreinen 75

H10 Uitgangsmogelijkheden 87

Checklist 100

En nu aan de slag! 102

Dankwoord 104

Bibliografie 105

Voorwoord

Het organiseren van events is een vak geworden. Nog niet zo lang geleden werd de eventmanager uitsluitend gevraagd om de locatie en de catering te regelen en kwam je al een heel eind met bitterballen en bier. Inmiddels worden bedrijfsmerken vanuit eventmarketing versterkt en is de eventmanager aangeschoven bij de marketingmanager. Denk bijvoorbeeld aan de verschillende Red Bull- events en de Vrienden van Amstel Live. Hier worden evenementen getransformeerd naar merkactivaties.

Opmerkelijk zijn ook de honderden festivals per jaar die ons land hebben veroverd. Het entertainmentgehalte is hoog en de diversiteit aan evenementenlocaties is zowel interessant als uitdagend voor de eventmanager.

Toch is het organiseren van deze evenementen een relatief nieuw vakgebied. Er is zo veel te verbeteren en te leren. Een goede samenwerking tussen verhuurders en organisatoren is daarbij cruciaal.

Een van de dingen die verbeterd kunnen worden is de toegankelijkheid van de locaties, met name voor mensen met een beperking. Maar ook bij een grote toestroom van mensen of bij een calamiteit zijn toegankelijkheid en uitgaansmogelijkheden – ook wel ‘UITgankelijkheid’ genoemd – belangrijke onderwerpen.

In het boek dat nu voor je ligt, laat Marianne ons zien hoe je met simpele toepassingen een evenement beter bereikbaar maakt voor personen met een beperking. Het is een onderwerp dat in ons vak nog in de kinderschoenen staat, maar waar nog veel te winnen is.

Op het gebied van toegankelijkheid zijn veel aanpassingen door te voeren die relatief weinig moeite kosten, maar zeer hoog gewaardeerd worden door je publiek. De ROI ligt niet alleen in een hogere omzet door stijging van de bezoekersaantallen, maar ook in een stukje respect en goodwill.

Je zult verbaasd zijn over de kennis die je hebt opgedaan na het lezen van dit boek.

Met de adviezen van Marianne kun je een bijdrage leveren aan verbetering van toegankelijkheid op alle gebieden en ervoor zorgen dat je voorbereid bent op het maken van een goede analyse en productie van jouw evenement. Mensen met een beperking verdienen je volledige aandacht!

Harry de Winter

Directeur Master in Event Management

Welkom

Fijn dat je de moeite neemt om *Maak je event toegankelijk voor iedereen* te lezen. Dit boek geeft inzicht in wat er komt kijken bij het toegankelijk maken van een locatie, evenement of een festival voor personen met een beperking. Veel praktische tips zijn gemakkelijk zelf door te voeren. Een eenvoudige aanpassing maakt het verschil, met het gevolg dat jouw evenement meer bezoekers trekt.

Dit boek is bedoeld voor: evenementenorganisatoren, festivalorganisatoren, locatiemanagers, vergunningverleners en veiligheidsexperts. Doordat ik zelf slecht ter been ben, en ik nogal eens te maken kreeg met obstakels van allerlei aard, ben ik me gaan verdiepen in toegankelijkheid.

Een rolstoeltoegankelijke ingang is niet meer dan een goed begin. Er zijn nog veel meer elementen die een positieve invloed hebben op de totaalbeleving van een evenement. Door aandacht te geven aan dit onderwerp speel je in op de behoeften van een grote en onderschatte doelgroep. Het gaat immers niet alleen om de mindervalide bezoeker. Vaak kiezen hele vriendengroepen voor een beter toegankelijk alternatief (evenement) onder het mom: 'Samen uit, samen thuis'.

Kansen liggen er genoeg, zeker als je de cijfers bekijkt. In Nederland heeft ruim een op de acht mensen een permanente beperking. Tot deze groep worden gerekend: mensen die slecht zien of horen, die moeite hebben met bewegen, of kampen met psychi-

sche problemen of een verstandelijke beperking. In dit boek lees je hoe je evenementen en locaties kunt inrichten met een *Universal Design* en zo de hele doelgroep kunt bedienen.

Hoe het begon

‘Gewoon deelnemen’, dat was ook mijn insteek bij mijn eerste advies dat ik in 2008 gaf toen ik naar het festival Rottepop wilde gaan. Zelf ben ik een groot festivalliefhebber.

Vanuit mijn eigen ervaring als bezoeker met een beperking, gecombineerd met mijn professionele kijk op toegankelijkheid én zogeheten ‘uitgankelijkheid’, adviseerde ik Rottepop over betere communicatie rond toegankelijkheid, parkeren, het hoofdpad, een aangepast toilet en een rolstoelplatform. Door deze aanpassingen was ik beter in staat om dit festival te bezoeken en net als alle andere bezoekers een geweldige dag te hebben.

Dat iedereen op jouw evenement een geweldige dag heeft, daar gaat het toch om? Met dit boek kun je dat voor elkaar krijgen. Je zult er meer tevreden bezoekers door krijgen. Ik realiseer me dat ook jij als organisator je beperkingen hebt. Dus als je er met dit boek niet uitkomt, dan kun je altijd nog een beroep doen op mijn professionele hulp

Marianne Dijkshoorn

Welkom Toegankelijkheid & Evenementen
Adviseur toegankelijkheid

Weken, nee máánden, had ze zich verheugd op het optreden van haar favoriete band, op het festival waar ze altijd al van droomde.

Dit keer zou het haar niet gebeuren dat ze onoverkomelijke obstakels zou tegenkomen met haar rolstoel. Alles had ze gecheckt op de website van het festival: er waren veel medewerkers aanwezig, de toiletten waren helemaal top, de bussen waren rolstoeltoegankelijk, dus het kon niet anders of alles zou gladjes verlopen...

En nu zit ze voor me met een treurig gezicht, zoals ik zo vaak zie na een festival: wat hier niet klopte was de bus die toch niet zo toegankelijk was voor haar en haar rolstoel als op de website van het festival was voorgespiegeld. Ze miste het optreden van haar lievelingsband en kon weer naar huis.

H1

**Betere
toegankelijkheid,
winst voor
iedereen!**

Jaren geleden adviseerde ik een meerdaags podiumkunstenfestival over de toegankelijkheid voor mensen met een beperking. Twee jaar na mijn advies bezocht ik opnieuw het festival, dit keer als bezoeker. De festivaldirecteur zag mij rondlopen, kwam enthousiast naar me toe en vertelde vol trots en geestdrift dat het aantal bezoekers met een beperking was verdrievoudigd naar aanleiding van mijn tips. Onder meer was de informatie over toegankelijkheid op de website verbeterd. Hij vertelde ook verbaasd te zijn over de grote hoeveelheid bezoekers die meekwam met de personen met een beperking.

Dit voorbeeld geeft aan dat een advies over toegankelijkheid nog jaren daarna een goede *return on investment* kan opleveren door meer bezoekers te trekken. De vraag wat toegankelijkheid concreet oplevert is niet altijd in harde cijfers te beantwoorden. Wel zijn er een aantal zaken te benoemen die zeker kunnen worden beschouwd als een return on investment.

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan bod

- Je maakt meer kans op veel *bezoekers*.
- Je kweekt snel veel *goodwill* bij andere organisaties.
- De *veiligheid* van je evenement wordt vergroot.
- Een locatie toegankelijk maken ondersteunt de *mvo* doelstelling.
- *Toegankelijkheid* begint bij wetgeving.
- Wat is de *realiteit*?
- De oplossing is simpel!

Meer bezoekers

Een persoon met een beperking komt bijna nooit alleen, maar neemt altijd minstens één ander mee. Meer bezoekers leveren - zoals bekend - meer geld op via entree en horeca. Groepen kiezen snel voor een andere gelegenheid als één van hen niet kan deelnemen.

Goodwill

Vanuit de doelgroep ‘personen met een beperking’ is er veel vraag naar toegankelijke evenementen. Natuurlijk onderneem en organiseer je met veel passie op een zo maatschappelijk verantwoord mogelijke wijze. Iets betekenen voor mensen met een beperking kweekt bij veel organisaties goodwill, dat op een later moment van pas kan komen.

Veiligheid vergroten

Goede toegankelijkheid is voor alle bezoekers prettig. Bij toegankelijkheid kijk je ook naar de zogeheten *uitgankelijkheid*. Dit houdt in dat je makkelijk weg kunt komen; snel het evenement kunt verlaten als je daar behoefte aan hebt. Vanzelf vergroot je hiermee de veiligheid voor alle bezoekers, omdat je kritisch kijkt naar de evenementenproductie.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Bedrijven hebben verschillende redenen om zich met maatschappelijk verantwoord ondernemen bezig te houden. Een van de redenen is vaak dat de vraag naar een duurzame organisatie groot is. Een steentje willen bijdragen aan de maatschappij is ook een veel gehoorde reden. Het toegankelijk maken van de locatie voor personen met een beperking kan zeker onder de mvo doelstellingen behoren omdat onder mvo ook sociaal ondernemen hoort.

Wetgeving is de basis

Laten we bij het begin beginnen: Toegankelijkheid is een recht, geen voorrecht. Het toegankelijk maken van locaties is sinds de invoering van het VN-Verdrag in 2016, inzake de *rechten van per-*

sonen met een beperking, zelfs een verplichting. In het VN-Verdrag Handicap zijn de rechten van mensen met een beperking op verschillende levensterreinen vastgelegd, met als uitgangspunt dat mensen met een beperking volwaardig mee kunnen doen aan de samenleving. Bij het verdrag hoort het amendement dat aangeeft dat de grondslagen toegankelijkheid, gelijkheid, doeltreffendheid en zelfstandigheid centraal moeten staan. Kortom: meedoen in de maatschappij is het uitgangspunt.

De realiteit

Op het moment dat de toegankelijkheid niet of minder goed wordt geregeld, kunnen personen met een beperking zich gediscrimineerd voelen.

De kans op negatieve publiciteit rond je evenement zal dan groot zijn. Al diverse malen is er door mensen met een beperking media-aandacht gevraagd voor ontoegankelijkheid bij evenementen. Eerst ging dat via lezerscolumns in tijdschriften of dagbladen, tegenwoordig gaat dat via social media en bereiken deze berichten sneller een veel groter publiek. Er kan zelfs een officiële klacht worden ingediend voor ontoegankelijke situaties bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit klinkt misschien overdreven, maar het is een risico dat je als organisator niet wilt lopen.

De oplossing is simpel!

Hoe verwezenlijk je de regels nu in jouw organisatie zonder het vrijheidsgevoel te verliezen?

De regels op het gebied van toegankelijkheid zijn gebaseerd op een normering die voortkomt uit het Bouwbesluit. Evenementen bevatten tijdelijke faciliteiten en daar zijn niet dezelfde standaarden van toepassing als op gebouwen.

Een dergelijk voorval kan de stemming op een feest behoorlijk drukken. Misschien was de vraag van Ella verkeerd gesteld of verkeerd begrepen door de eigenaar van de feestlocatie, maar een feit bleef dat de locatie in ieder geval niet rolstoeltoegankelijk was.

Wat een rolstoeltoegankelijke basis is, wordt uitgelegd in dit hoofdstuk:

- Mensen met een beperking hebben grotere *parkeerplaatsen* nodig.
- Een *kiss-and-ridezone* is gewenst.
- *Doorgangen* horen minimaal 90 centimeter breed te zijn.
- Wat is een goed aangepast *toilet*?
- De maximale hoogte van *drempels en opstapjes*.
- Op *liften* zijn ook toegankelijkheidstoepassingen mogelijk.
- Wat is een toegankelijke *trap*?
- *Deuren* horen makkelijk te openen te zijn.
- Met een rolstoelplatform kun je *goed zicht* op de show creëren.
- Welke *gevolgen* heeft een rolstoeltoegankelijke locatie?

Parkeren

De meeste mensen reizen met de auto en een behoefte die daarbij hoort, is een parkeerplaats.

Een uitstapje kost mensen met een beperking vaak veel energie. Als organisator of locatiemanager kun je samen een groot verschil maken met kleine dingen. Dat begint bij de bereikbaarheid van de entree. Parkeerplaatsen voor mindervaliden kunnen het beste dicht bij de ingang liggen, zodat mensen met een beper-

king hun energie niet kwijt raken aan een lange weg naar de entree. Mensen met een lichamelijke beperking die met een auto reizen hebben vaak de beschikking over een Europese Gehandicaptenparkeerkaart.

Parkeerplaatsen voor kaarthouders zijn groter dan gemiddeld omdat zij vaak een rolstoel meenemen en deze aan de zij- of achterkant van de auto plaatsen om in en uit te stappen. Sommigen gebruiken een auto met een rolstoellift aan de achterzijde.

Bij grote parkeergelegenheden behoort er minimaal één aangepaste parkeerplaats te zijn per 50 reguliere parkeerplaatsen.

De normen voor een goede aangepaste parkeerplaats zijn als volgt:

- De plek is minimaal 350 centimeter breed en 600 centimeter lang.
- Een parkeerplaats voor personen met een beperking ligt op maximaal 100 meter van de ingang.
- De aangepaste parkeerplaats wordt aangeduid met een verkeersbord met rolstoelsymbool. Bij een insteek-parkeerplaats is het bord geplaatst aan de voorzijde en bij een file-parkeervak in het midden. Het is hierbij belangrijk dat het verkeersbord op 20 centimeter van de stoeprand wordt geplaatst, zodat de auto met de voorkant iets over de stoep kan staan en er aan de achterzijde meer ruimte ontstaat om uit te stappen.
- Laat (de beveiliging) regelmatig checken of de parkeerplaatsen niet door anderen worden bezet.

Kiss-and-ridezone

Een kiss-and-ridezone vlak bij de ingang maakt ook een groot verschil in de beleving van de dag. Niet alleen personen met een beperking starten het evenement met meer energie, maar ook ouderen en jonge kinderen houden het dan langer vol. Een

kiss-and-ridegebied is een prettige oplossing voor veel bezoekers. Zorg dat er minimaal twee kiss-and-rideplaatsen aanwezig zijn.

Doorgangen

Mensen met een beperking hebben over het algemeen meer bewegingsruimte nodig dan een gemiddeld gezond persoon door het gebruik van hulpmiddelen zoals een rolstoel of een taststok. Dit geldt ook voor (dubbele) kinderwagens. Exacte breedtematen van hulpmiddelen zoals een rolstoel zijn er niet. Gemiddeld is de breedte van een rolstoel 70 centimeter, maar er zijn smallere en bredere rolstoelen. Houd rekening met het feit dat voor het voortbewegen van een rolstoel extra ruimte voor de handen nodig is.

De beste breedte voor een eenrichtingsdoorgang is minimaal 120 centimeter breed en bij een versmalling is dat minimaal 90 centimeter.

Bij een doorgang met twee richtingen kan de breedte het beste minimaal 180 centimeter zijn en bij een versmalling minimaal 150 centimeter, zodat mensen elkaar goed kunnen passeren. Bij een bocht of hoek is een manoeuvreerruimte van 150 bij 150 centimeter nodig om een hulpmiddel te kunnen draaien, zonder ergens tegenaan te botsen.

Een aparte doorgang is ook een mogelijkheid, maar bij voorkeur maakt men gebruik van een algemene ingang die voldoet aan het Universal Design, zoals beschreven in het hoofdstuk over Toegankelijkheid.

Toiletten

De aanwezigheid van een aangepast toilet is noodzakelijk voor personen met een rolstoel of rollator, omdat zij vaak stevige armsteunen en ruimte nodig hebben.